

behandeld door
A.J. de Beun

telefoonnummer
030-2360557

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. Mevr. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

uw kenmerk
2013-0000077472

uw brief van
20 juli 2013

ons kenmerk
U13024

datum
5 september 2013

Betreft

Reactie op voorontwerp van wet invoering reële ambitieovereenkomst

Geachte mevrouw Klijnsma,

In deze brief geeft het bestuur van het Pensioenfonds Werk en (re)Integratie zijn reactie op uw voorontwerp van wet herziening FTK (het zogenaamde consultatiedocument). Uw voorontwerp voorziet in een nominale en een reële ambitieovereenkomst. Wij wijzen op de algemene beperkingen in beide contracten en vragen u daarnaast rekening te houden met een aantal aspecten die specifiek voor ons fonds gelden.

Beperkingen in zowel de nominale als reële ambitieovereenkomst

Maximale contractvrijheid sociale partners

Uw voorstellen beperken onnodig de contractvrijheid van sociale partners. Wij verzoeken u er alles aan te doen om maximale contractvrijheid van onze sociale partners mogelijk te maken. Wij zijn er net als de Pensioenfederatie sterk voorstander van dat elke ambitie die onze sociale partners (nog gaan) uitspreken, in de nieuwe contractsvormen mogelijk is. De kern is dat er vooraf helderheid is bij de deelnemers over de ambitie en de risico's die daarbij horen.

Stabiele premie

Gelet op de specifieke situatie van ons fonds zien wij zowel in de nominale als de reële ambitieovereenkomst nadelige effecten bij het vaststellen van de premie. Zoals u weet brengen uw plannen in de komende Participatiewet met zich mee dat ons fonds per 1 januari 2015 geen instroom van deelnemers kent. Uw voorstel tot premievaststelling en wijze van demping in relatie tot ons krimpende deelnemersbestand treft ons fonds onevenredig hard. In uw voorstel mag een fonds geen gemiddelde rente meer hanteren voor de premie, maar kan het de premie voor hooguit drie jaar vastzetten en aanvullend de premie tussen de herzieningen geleidelijk laten verlopen. Dat geeft echter niet alleen demping van rente-effecten, maar gaat ook voorbij aan bestandseffecten en het effect van een veranderde levensverwachting tijdens de fixeerperiode. Gegeven het niet goed voorspelbare verloop van onze bestandsveroudering is het voor ons fonds

ondoenlijk om van deze nieuwe mogelijkheden gebruik te maken. Dit betekent dat wij onze drie-jaarsmiddeling van de rente volledig zullen moeten laten varen, hetgeen leidt tot een meer volatiele premie. Als wij wel gebruik zouden maken van een vaste premie gedurende enkele jaren, krijgen wij teveel last van het effect van de bestandsveroudering als gevolg van onze krimp. Ons fonds en onze sociale partners hebben altijd zeer gehecht aan een stabiele premie. Jarenlang bedroeg onze premie circa 16% van de loonsom.

De verwerking van het rente-effect bij de vaststelling van de premie is daarbij ook willekeurig. Het maakt – vanuit ons verleden - bijvoorbeeld een verschil of daarvoor het startjaar 2005 of startjaar 2006 zou hebben gegolden. Het scheelt over de periode 2006-2013 ruim 13% aan premie. Als bovendien de aanpassing niet ineens maar in drie jaar plaats vindt, wordt het verschil ruim 17% aan premie. Bij een rentemiddeling telt iedere jaarrente mee, terwijl bij driejaarlijkse berekening steeds twee rentestanden worden overgeslagen, waardoor je steeds net de lage of net de hogere renten moet hanteren. Een doorlopende middeling sluit dergelijk toeval uit.

Beperkingen van de nominale ambitieovereenkomst

Grote achterstand indexatie

Wij voorzien dat de huidige beleggingspagaat in de nominale ambitieovereenkomst blijft voortbestaan. Deze beleggingspagaat betekent dat het bestuur (net als in het huidige contract) genoodzaakt blijft te sturen op een hoge mate van zekerheid, resulterend in het afdekken van beleggingsrisico's. Als gevolg van deze dure afdekstrategieën is het naar onze inschatting niet mogelijk voldoende rendement te genereren om langjarig de aanspraken te indexeren. Het wordt in deze contractsvorm ons inziens vrijwel onmogelijk een indexatieambitie uit te spreken. Het is daarbij voor ons fonds, onze werkgevers en werknemers en onze sociale partners een zwaarwegend punt dat er bij het PWRI al langjarig niet meer is geïndexeerd.

Beperkingen van de reële ambitieovereenkomst

Stabiele discountvoet

Wij vinden dat de reële ambitieovereenkomst teveel het karakter krijgt van een zogenoemde CDC regeling. In uw voorstel wordt een reële ambitie een toezegging. In onze optiek is een ambitie een doel dat al naar gelang de omstandigheden in meer of mindere mate kan worden waargemaakt. Wij verzoeken een discountvoet te mogen hanteren die uitdrukking geeft aan het risico dat in het reële contract mag worden genomen. Wij voorzien dat er een systeem ontstaat waarbij pensioenfonds gedwongen worden pensioenen uit te keren en niet meer in staat zijn te sturen op de lang termijn ambitie van een geïndexeerd middenloon.

Eenvoudige uitleg voor onze doelgroep

Wij brengen in het bijzonder de noodzaak tot uitlegbaarheid van de nieuwe contractsvormen onder uw aandacht. Bij ons fonds leeft een grote betrokkenheid en zorgplicht onze deelnemers te informeren over wat er met hun toekomstige pensioen en pensioenopbouw gebeurt. Wij nemen ons deelnemers hierin zeer serieus. Een uitlegbaar pensioen is daarom voor ons een zeer belangrijk criterium en één van onze belangrijke kernwaarden. Wij zijn als pensioenfonds voor werknemers in de sociale werkvoorziening

gewend en goed in staat om moeilijke materie op een gemakkelijke manier onder de aandacht te brengen. Het zal echter een zeer grote uitdaging zijn om de nieuwe contractsvormen en hun effecten op begrijpelijke wijze aan onze deelnemers te communiceren. Wij roepen u daarom op de contractsvormen technisch gezien zo eenvoudig mogelijk te maken.

Voor beide contractvarianten voorzien wij een lastiger communicatie dan nu het geval is. In het nominale contract mag niet meer gewerkt worden met een indexatiestaffel. Het is met deze methode vooraf onduidelijk bij welke dekkingsgraad het fonds welke indexatie kan verlenen. Onze deelnemers zullen deze werkwijze niet kunnen overzien of snappen. In het reële contract moet gewerkt worden met het AFS, waarbij rekening gehouden moet worden met de lopende uitkeringen in dat AFS, en geen rekening gehouden kan worden met de nieuwe opbouw in het open systeem. Het percentage AFS in enig jaar is ook niet een-op-een gerelateerd aan de actuele dekkingsgraad, omdat steeds de afgelopen (maximaal) tien jaar in ogenschouw moeten worden gehouden. In het verfijnd systeem mag wel enige verrekening plaats vinden, maar niet zodanig dat steeds het tekort aan dekkingsgraad in tien jaar genomen wordt. U wilt dat niet toestaan, omdat daarmee de verwerkingsperiode langer kan worden dan tien jaar. Dat is echter slechts het geval als steeds winsten of steeds verliezen spelen. Als winsten en verliezen elkaar afwisselen, zal er effectief toch steeds een tienjarige aanpassing plaats vinden. Er wordt dan veel gewonnen aan communicatie als dat zich vertaalt in een staffelaanpak, dus tekort aan dekkingsgraad verrekenen in tien jaar, zonder rekening houden met lopende opbouw en uitkeringen. Een staffeling in de AFS methode vergroot ons inziens de begrijpelijkheid aanzienlijk.

Welk contract werkt voor het PWRI wel?

Wij hebben gereede twijfel of de door u voorgestelde contracten voldoen aan de eisen die ons bestuur en sociale partners stellen aan de inhoud van het nieuwe pensioencontract.

Onze toetsstenen voor een nieuw contract hierbij tot slot op een rij;

- contract met een reële kans op indexatie;
- geen onnodige premieverhoging;
- een stabiel premiebeleid;
- een stabiele discontovoet;
- een discontovoet die recht doet aan de te nemen risico's;
- evenwichtige risicodeling tussen de generaties;
- 'keep it simple'; maak het nieuwe contract eenvoudig zodat we het kunnen uitleggen.

Conclusie

Wij verzoeken u in uw voorstellen, naast onze algemene opmerkingen, rekening te houden met de specifieke situatie van ons fonds.

Concreet betekent dit:

- onnodige en schoksgewijze premieverhoging te voorkomen door het mogen handhaven van de huidige rentedempingsperiode;
- een vereenvoudiging van de nieuwe contractsvormen zodat wij ze kunnen uitleggen;
- het toestaan van staffeling in het reële contract en helder aangeven wanneer bij het nominale contract indexatie mogelijk wordt.

Tot nadere toelichting bereid en met vriendelijke groet,

X.J. den Uyl
Voorzitter

C.J. Bethlehem
Secretaris